

מאורי האש דלא נעשה להאיר, עי' (סי' ת"ר, כ"ד).

(ב) ואע"ג דכ' בהגהות אשרי הנ"ל דכל מה שנעשה לצורך או לכבוד המת אסור בהנאה והך נר שהודלק לכבודו ג"כ יהא אסור ליהנות ממנו. ול"ל דכיון דאינו משתמש בגוף הנר לעצמו אלא משתמש לאורו לא אסרו להשתמש בו. [ועי' בשעה"מ (פ"ו מהל' ע"ז). ולפי"ז לכ' מותר רק להשתמש לאורה, אבל לא ליקח אש ממנו. ברם עי' בשעה"מ או"ח (סי' קנ"ד סק"כ) דמתיר להדליק [הפיפ"א של טאבן] מנר יאצ"ט הדולק בביהמדר"ר כל המעל"ע עיי"ש, אלא דגם ליקח אש מהנר מותר. ועי' בכה"מ (סי' קנ"ד ס"ק ז"י) דחולק על השעה"מ דהא כשמדליקין נר יאצ"ט אפילו כל המעל"ע אומרים צפי' שמדליקין נר זה לכבוד ביהכנ"ס לע"נ פלוני וא"כ ודאי הוה עליה קדושת ביהכנ"ס ואין להדליק ממנה, אבל נר יאצ"ט הדולק בבית לכו"ע מותר ליקח אש ממנו. [ועי' בשו"מ שצט הקהתי (ח"א סי' דש"מ)].

(ג) ועי' בשו"מ כתב סופר או"ח (סי' ס"ה) שדן שם אי מותר להדליק ציו"ט נר של יאצ"ט וכ' דידלקנו עכ"פ בחדר שאוכל בו דמוסיף אורה בחדר. וסיים שם דמדינא מותר להנות מאורה אבל העולם נוהגין לא ליהנות ממנו ומניחין אותו מן הצד דלא להשתמש בהו כמו נר של מצוה, עיי"ש. [ומספרים דפ"א נטל א' אש מנר נשמה וצא הנפטר בחלומו בטענות על שגזל מנרו].

היוצא לנו מזה דלהשתמש לאורה מותר מדינא, וכן מותר ליקח אש ממנה אבל העולם נוהגין לא להשתמש כמש"כ הכתב סופר שם. אבל אם כזה הנרות נראה דלא ישתמש בו לצרכיו וכן השמן הנשאר אחר שכבה לא ישתמש בו לצרכיו דכיון דנעשה לכבוד המת נאסרה בהנאה כיון שהדליקו מתחילה על דעת שידלק כל הנר והשמן לכבוד המת והוי כמו דאי' ציור"ד (סי' שס"ד ס"א) דאם נתנו בו אדעתא להיות בו עולמית אסור אפילו לאחר שפינהו עיי"ש ועיי"ש צסי' (שמ"ט ס"ג). אבל יכול להדליקו בביהכנ"ס או בביתו לע"נ כנלענ"ד.

נפרים ואין חשש שחוב לארץ מותר להניחה ברחוב כי בודאי לא תצוה לידי ניוול וכו' ואף דילפינן לה מקרא דמרים, מ"מ פשוט שאין בזה איסור תורה דהא מפורש במשנה הטעם מפני הכבוד ול"ל טעמא ואין זה לענין אי דורשין טעמא דקרא עיי"ש, אלא מה היכי דלא שייך הטעם דניווול אין זכות קדימה לאשה. כנלענ"ד באופן שיסכימו עמי מגדולי הוראה שליט"א.

(ד) [נ"צ עי' במס' שמחות (פי"ב) אמר ר"א ב"ר זדוק כך אמר לי אבא בשעת מיתתו וכו' ואל תלקטם אחת בידך שלא יהיו בזויות עליך. ועי' בעה"ש (צסי' ת"ג ס"ה) שתמה הא ר"א ב"ר זדוק הי' כהן ואין אפשר ללוקטו בעצמו דהא כהן מטעם רק כשהוא שלם אם לא שאין זה ראצ"ל שכלל הש"ס עיי"ש. אבל עי' בסדר הדורות שהאריך בזה הרבה אי ר"א ב"ר זדוק הי' כהן והציא הרבה ראיות לכאן ולכאן.

סימן רצ"ה

שאלה: האם מותר ליהנות מנר נשמה ללמוד לאורה או ליקח אש ממנה, וכן הנרות נשמה שנכבדו, האם מותר להשתמש ממה שנשארה.

תשובה: (א) איתא בהגהות אשרי צפ' אלו מגלחין דכל מה שנעשה לצורך המת ולכבוד המת אסור בהנאה. ומוצא ברמ"א יור"ד (שס"ד ועיי"ש צט"ז) ולפי"ז הנר נשמה שהודלק לכבוד המת לכ' אסור בהנאה.

ברם יש להוכיח מש"ס מס' ברכות דמותר ליהנות מנר שהודלק למת. דעי' במשנה ר"פ אלו דברים (נ"א, ב) דאין מצרכים צמו"ש לא על נר של עכו"ם או של מתים ומפרש הגמ' הטעם (בדף נ"ג, א) דעל נר של עכו"ם אין מצרכין משום דאסור ליהנות ממנו ונר של מתים אין מצרכים עליו משום דלא הודלק להאיר או לכבוד המת, עיי"ש. ומדלא קאמר גם על נר של מתים הטעם דאסור ליהנות מנר שהדליק למת, ש"מ דמותר ליהנות מנר שהודלק למת אלא מש"ה אין מצרכין עליו דלא נעשה להאיר. [ונראה דצמוצאי יוכ"פ לא יצרך על הנר נשמה צורא